# Patronki Krakowa. Kobiety, które współtworzyły historię miasta

2026-09-16

**Upamiętnianie kobiecego wkładu w historię Krakowa jest niezwykle ważne. Nie możemy pozwolić, by pamięć o wybitnych kobietach związanych z naszym miastem zanikała, a ich osiągnięcia pozostawały na marginesie zbiorowej pamięci. Dlatego tak istotne jest zwiększanie obecności kobiet w przestrzeni publicznej, między innymi poprzez nadawanie ich imion ulicom, placom, skwerom, parkom i innym miejscom ważnym dla mieszkanek i mieszkańców Krakowa.**

W ostatnich latach mapa miasta znacząco wzbogaciła się o nowe patronki. W latach 2021-2022 Rada Miasta Krakowa nadała 11 nowych nazw odnoszących się do kobiet. Wśród nich znalazły się m.in. Janina Paradowska, Maria Orwid, Ewa Demarczyk, Maria Dulębianka, Marcelina Kulikowska i Karolina Lanckorońska. Od 2021 roku na mapie Krakowa znajduje się także Skwer Praw Kobiet, zlokalizowany pomiędzy ulicami Piłsudskiego i Smoleńsk, w centrum miasta. Nazwa jest wyrazem szacunku dla kobiet walczących o prawa obywatelskie, dostęp do edukacji oraz możliwość pełnego uczestnictwa w życiu społecznym i publicznym. Skwer stał się ważnym symbolem obecności kobiet w przestrzeni miasta.

W kolejnych latach do grona patronek dołączyły następne kobiety związane z Krakowem i Polską. W centrum miasta znajduje się skwer Janiny Paradowskiej przy ul. Łobzowskiej, na Plantach skwer Ewy Demarczyk, a na Zwierzyńcu, u zbiegu ulic Juliana Fałata i Bolesława Prusa, skwer Olgi Jackowskiej „Kory”. Swojego miejsca w przestrzeni miasta doczekały się także Wisława Szymborska, patronka parku przy ul. Karmelickiej, Agnieszka Jałbrzykowska, patronka placu przy ul. Ignacego Krasickiego w Podgórzu, oraz Anna Szałapak, której imię nosi skwer położony pomiędzy ul. Retoryka, ul. Zwierzyniecką i placem Juliusza Kossaka na Starym Mieście

Do tej mapy kobiecej pamięci dołączył także Most Podgórzanek. Nazwę tę w 2025 roku otrzymała kładka pieszo-rowerowa nad Wisłą, położona pomiędzy Zabłociem a Grzegórzkami. Nadanie jej nazwy było symbolicznym uhonorowaniem mieszkanek Podgórza, które przez pokolenia współtworzyły historię tej części Krakowa. Most Podgórzanek nie upamiętnia jednej konkretnej osoby, lecz całe pokolenia kobiet związanych z Podgórzem, przypominając o ich aktywności, pracy i wkładzie w rozwój lokalnej społeczności.

Kobieca historia Krakowa widoczna jest również w pomnikach i innych miejscach pamięci. Wśród nich warto wspomnieć pomnik wielkiej artystki Marii Jaremy, który znajduje się przed Galerią Sztuki Współczesnej Bunkier Sztuki, przy Plantach w centrum miasta. Zaproponowana forma inspirowana jest twórczością graficzną i malarską Jaremianki oraz stanowi nawiązanie do jej ostatniego dzieła pt. „Figura”. Z kolei na elewacji Pałacu Krzysztofory można zobaczyć „Miedziannę” – rzeźbę poświęconą krakowskim przekupkom, które przez stulecia współtworzyły codzienne życie miasta.

Spacerując po Krakowie, warto zwrócić uwagę na te miejsca. Każde z nich opowiada inną historię i przypomina o kobietach, które współtworzyły dziedzictwo miasta. To także doskonała okazja do odkrywania Krakowa z nowej perspektywy i poznawania bohaterek Szlaku Kobiet Krakowa – Krakowianek. Można również stworzyć własną trasę śladami patronek Krakowa, odwiedzając ulice,

place, skwery, parki i most noszące imiona kobiet. Dzięki temu historia miasta staje się bliższa, bardziej różnorodna i pełniejsza, a pamięć o kobietach, które współtworzyły Kraków, pozostaje żywa.

Więcej zdjęć znajdziesz w galerii.